

75871

Toll

Extra
Hasuline

Calendar

64
aastabank

1909

Verlof

centimeter

1898 suur hõbe anuraha Põhja-Liivimaa näitusel Tartus.

1890 l. aauhind.
Reiseri. Liivimaa
tulutarkelise ja
majanduslike so-
fiet. brongs auur.

1895 l. aauhind.
Kleitloiselt Bene-
maa põllutöö
näit. Moskvas
suur hõbe auur.

1890 l. aauhind.
Põllutöö ja riigi-
maade ministe-
riumi brongs
anuraha.

Põllumeestele!

Jurjewi pudrette-wabrik

soovitat oma hääks tunnistatud hinnawäärilist

pudrettet.

Pudrette täida täiesti laudasõnniku aset.

"Laudasõnnikuga võrreldes on Jurjewi pudrett umbes 10 korda rikkam wosworihapust, umbes 6 korda rikkam lämmastikust ja umbes 2 korda rikkam taast. Pudrette on päale selle haifuta peen kui pulber ja hõlbub wäljakäiwata." (Kiita politehnitumi juures olewa katsejaama otius 12. oktoobrist 1895 nr. 69).

"Mr. 2 proov on Jurjewi pudrette, mille ühesuguselt jääwat omadust küllalt kiita ei wõi. Et sel wäetusainel nii palju lämmastikku ja wosworihaput sees on, et ta peen on ja haifuta, siis on Jurjewi pudrette wäärt, laialist tarwituist leidma." (Herra prof. Dr. Thoms'i otius Balti nädalalirja 85. numbris a. 1894, 688 lehek.).

Pudrette on üseldine sõnnik.

Pudrette kätib kõigist teistest sõnnikutest üle.

Pudrette on asjatundjate poolt ühesugusele wäljale kõige paremaks sõnnikuks tunnistatud.

Pudrettel on järgmised jaod: lämmastik, wosworihapu, kali, magnesia, lubi ja päale selle umbes 65% põlewaid orgaanilisi jagusi (lämmastik). Selle kohta pikemat seletust palume Oletiku nr. 28 1894 tähele panna.

Pudrette müügikoht on:
Wabriku kontor
Tartus, Jaama uulitsas
nr. 91.

1896 l. aauhind.
Reiseri. Liivimaa
tulutarkelise ja
majanduslike so-
fieteedi hõbe auur.

1896 l. aauhind.
Eestim. põllutöö
s. wette hõbe auur.
põllut. ja täiskas-
näit. Tallinnas.

Eesti rahwa Kasuline Kalender 1909

64. aastakäik.

Märkide seletus. ● Roor-kuu. ☉ Täis-kuu. ☾ Esimene weerand. ☽ Wilmne weerand. — P. ehk p. = püha. — m. = minut. — p. = päraht ehk päew. — t. = kell.

Kaks ristikest (**) nädala päewa arwu-numbri ees tähendawad kiriku- ehk kroonu-pühad, mis kirikus pühitsetakse; ühe ainuse (*) tähendab, mälestuse päewa, mis kirikus ei pühitseta, aga mil lohut ja kooli ei peeta.

Päewa- ja kuu-warjutused.

Aastal 1909 warjutatakse päikest kaks korda. Esimene täieline päewawarjutus on 5. juunil, sin mitte nähtaw. Teine jaoline päewawarjutus on 29. novembril, sin mitte nähtaw.

Aastal 1909 warjutatakse kuud kaks korda. Esimene täieline kuuwarjutus on 22. mail; alustus kell 1 ööde, sin nähtaw. Teine täieline kuuwarjutus on 14. novembril, sin mitte nähtaw.

Aasta jagude muntmised. 1) Kewade algab 8. märtsil kell 8 homm. 2) Suwi algab 9. juunil kell 4 homm. 3) Sügise algab 10. septembril kell 7 õhtul. 4) Talw algab 9. detsembril kell 1 peale lõunat.

Sündinud asjade aja-arw.

Maailma loomisest arwatasse	5859 aastat
Kristuse sündimisest	1909 —
Jurjewi (Tartu) ehitamisest	879 —
Tallinna ehitamisest	690 —
Raamatu-trükkimise üleswõtmisest	469 —
Lutheruse usu üleswõtmisest	392 —
Peterburi linna ehitamisest	206 —
Bene riigi waltituse alustusest meie maal	199 —
Suure kooli alustusest Jurjewis (Tartus)	107 —
Kõuge-panemise hakatusest	106 —
Brantuse Bene maale tulemisest ja Moskwa linna põlemisest	97 —
Meie Reistri Herra Nikolai Aleksandrowitschi waltituse hakatusest	16 —

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu
38366

1. Jaanuar.

Nääri-luu.

Nääri p. Kristuse ümbertõikamisest. Luut. 2, 21.

**1 Neljap.	Nääri p. a	
21 Reede	Abel, Set	Parajad külmad
3 Laup.	Enof	

Pühap. v. Nääri p. — Jeesus põgenes Egiptuse maale. Mat. 2, 13—23.

4 Pühap.	Metusala	ilmad.
5 Esmasp.	Simeon	
**6 Teisip.	3 kuninga p.	
7 Keisn.	Melchior	Wähe
8 Neljap.	Erhart	
9 Reede	Kaspar	lund.
10 Laup.	Paawli päew	

1. Püh. p. 3. Kun. p. — 12 aastane Jeesus templitis. Luut. 2, 41—52.

11 Pühap.	Higinus	
12 Esmasp.	Rein	Udune
13 Teisip.	Hilarius	
14 Keisn.	Robert	
15 Neljap.	Felix	aga kül.
16 Reede	Erdman	
17 Laup.	Tõnnise päew	

2. Püh. p. 3. Kun. p. — Pulmad Kaana linnas. Joann. 2, 1—11.

18 Pühap.	Efraim	
19 Esmasp.	Saara	Lumesadu,
20 Teisip.	Fabian	
21 Keisn.	Agnes	wähe
22 Neljap.	Vintsent	
23 Reede	Emerentsia	tuuline.
24 Laup.	Timotheus	

9. P. e. Krist. ülest. P. — Tõdtegljad wiinamäel. Matt. 20, 1—16.

25 Pühap.	Paawli ümberpööramine	
26 Esmasp.	Hans	Paras
27 Teisip.	Krüsostrmus	
28 Keisn.	Kaarel	talwine
29 Neljap.	Samuel	
30 Reede	Ludowika	
31 Laup.	Thesla	ilm.

II. Weebruar.

Küünla : luu.

8. P. e. Krist. ülest. P. — Külwajast. Luut. 8, 4—15.

1 Pühap.	Brigita	
*2 Esmasp.	Küünla päew	Külmad
3 Teisip.	Maarja päew	
4 Keisn.	Hanna	ilmad
5 Neljap.	Weroonifa	ja
*6 Reede	Agate	wähe tuult.
*7 Laup.	Doora { mdi	
	Rifard { nädal.	

Wastu pühap. — Kristuse kannatamisest. Luut. 18, 31—43.

8 Pühap.	Salomon	
9 Esmasp.	Luuwalu päew	Wainne
10 Teisip.	Wastla päew	
11 Keisn.	Tuba päew	lumesadu
12 Neljap.	Karolina	
13 Reede	Beeninga	ja udune.
14 Laup.	Walentin	

1. Pühap. waastus. — Kristust kuuatasse. Matt. 4, 1—11.

15 Pühap.	Išrael	
16 Esmasp.	Juula	Selgitab.
17 Teisip.	Konstantia	
*18 Keisn.	Walwe päew	1. Kwateंबर.
19 Neljap.	Susanna	Paras kül.
20 Reede	Eufarius	
21 Laup.	Ellu	Wähe lund.

2. Pühap. waastus. — Kana-maa naene. Matt. 11, 2—28.

22 Pühap.	Peetri päew	
23 Esmasp.	Jobi	
24 Teisip.	Madise päew	Segased
25 Keisn.	Wiftor	
26 Neljap.	Nestor	
27 Reede	Klaudius	ilmad.
28 Laup.	Juustus	

3. p. paastus. Kristus ajab kurja naimu wälja. euut. 11, 14—28.

1 Pühap.	Albinus	
2 Esmasp.	Lowisa	• Miisked.
3 Teisip.	Runigunda	
4 Keisn.	Adrian	ilmad.
5 Neljap.	Aurora	
6 Reede	Gotwrid	Wähe tuuline.
7 Laup.	Perpetua	

4. p. paastus. Kristus sööb 5000 meent. Joann. 6, 1—15.

8 Pühap.	Dagmar	• Rewade algus.
9 Esmasp.	Prudentius	
10 Teisip.	Shenni	Sula ilm.
11 Keisn.	Konstantin	
12 Neljap.	Gregor	
13 Reede	Ernit	Miisket lund.
14 Laup.	Matilde	

5. p. paastus. Jeesus wõitaski kwiidega. Joann. 8, 46—59.

15 Pühap.	Eugus	•
16 Esmasp.	Gabriel	
17 Teisip.	Truuta	Udune.
18 Keisn.	Patritsius	
19 Neljap.	Joosep	Heitlitud ilmad.
20 Reede	Rupert	
21 Laup.	Benedikt	

6. p. paastus. Kristuse ülesõitmisest. Matt. 21, 1—9.

22 Pühap.	Valmi punde püha	
23 Esmasp.	Teowil	• Pilwine
24 Teisip.	Rasimir	
**25 Keisn.	Päastu Maarja päew	ja
**26 Neljap.	Suur Neljap.	
**27 Reede	Suur Reede	tuuline.
28 Laup.	Gideon	

Sihawõtte püha. — Kristuse ülestõusmisest. Matt. 16, 1—5.

**29 Pühap.	1. Sihawõtte püha.	
**30 Esmap.	2. Sihawõtte püha.	Segane ilm.
*31 Teisip.	3. Sihawõtte püha	•

*1 Keisn.	Teodora	
*2 Neljap.	Teodostia	Pilwine.
*3 Reede	Ferdinand	
*4 Laup.	Ambrosius	

1. p. v. ülest. v. — Kinnipandud uksest Joann. 20, 19—31.

5 Pühap.	Maksim	
6 Esmasp.	Situs	
7 Teisip.	Aaron	• Heitlitud
8 Keisn.	Liborius	
9 Neljap.	Walerije	ilmad.
10 Reede	Esriel	
11 Laup.	Hermann	

2. p. v. ülest. v. — Pea tarjani. Joann. 10, 11—16

12 Pühap.	Julius	
13 Esmap.	Justinus	Behmed
14 Teisip.	Künni päew	• ilmad
15 Keisn.	Obadias	aga
16 Neljap.	Karistus	
17 Reede	Rudolhw	10. näd. tülmad ööd.
18 Laup.	Walerian	

3. p. v. ülest. v. — Üürilese aja päew. Joann. 16, 16—23.

19 Pühap.	Timon	fühwi nädal
20 Esmap.	Sulpitsius	Barajad
21 Teisip.	Siim	
22 Keisn.	Rajus	• fewadised
**23 Neljap.	Jüri päew	
	Keisri pronä nimepäew.	ilmad.
24 Reede	Albert	
25 Laup.	M a r f u s e	9. päew

4. p. v. ülest. v. — Kristuse araminemisest Joann. 16, 5—15.

26 Pühap.	Esselias	fühwi nädal
27 Esmap.	Anastasiu	
28 Teisip.	Teresia	Wähe wihma.
29 Keisn.	Raimund	•
30 Neljap.	Erastus	

1	Reede	Wolbri p.	
2	Laup.	Sigismund	8
5. p. p. ülest. p. — Oigelt oatumiseft. Joann. 16, 23—30			
3	Pühap.	Risti leidmise	päew
4	Esmaöp.	Florentina	Raunid
5	Teisip.	Rottard	
**6	Reistn.	Reisri Herra	fündimise päew. ●
**7	Neljap.	Taewamine	mise püha
8	Reede	Stanislaus	
*9	Laup.	Rigula päew	7. soojad ilmad.
6. p. p. ülest. p. — Kõdmustaja. Joann. 15, 26. tunni 16, 1—4.			
10	Pühap.	Kordian	
11	Esmaöp.	Pankraatius	Wähe
12	Teisip.	Neero	wihma.
13	Reistn.	Servatius	
**14	Nelja.	Reisri Herra	troonimise päew. ●
15	Reede	Sofia	
16	Laup.	Peep	6. fül
Reistpüht. — Pühau Waimu Joann. 14, 23—31			
**17	Pühap.	1. Suwiste püha.	Segased
**18	Esmaöp.	2. Suwiste püha.	aga
19	Teisip.	3. Suwiste p.	
20	Reistn.	Tiiu	2. Kwatember.
21	Neljap.	Trinu	
22	Reede	Emilia	soojad ilmad.
23	Laup.	Leontine	5.
Kolmainu Jumala p. — Jeesus ja Nikodemus. Joann. 3, 1—15.			
24	Pühap.	Kolmainu	Jumala püha.
**25	Esmaöp.	Reisri Prona	fündimise p.
26	Teisip.	Eduard	
27	Reistn.	Ludow	Wihmasadu
28	Neljap.	Maksim	
29	Reede	Maksimil. ●	waitse tuulega.
30	Laup.	Wiigand	1.
1. p. p. 3. a. J. p. — Riikamees ja Saatsarus. Luuk. 16, 19—31.			
31	Pühap.	Alide	

1	Esmaöp.	Rottshalt	
2	Teisip.	Emma	Raunid
3	Reistn.	Lissa	
4	Neljap.	Widerita	
5	Reede	Bonifat.	soojad ilmad.
6	Laup.	Adalbert	3.
2. p. p. 3. a. J. p. — Suurest õhtu söömaajast. Luuk. 14, 16—24.			
7	Pühap.	Lutretia	
8	Esmaöp.	Medardus	Segased
9	Teisip.	Bertram	
10	Reistn.	Blawius	Suwi algab.
11	Neljap.	Varnabas	ilmad
12	Reede	Tiina	wähe wihmaga.
13	Laup.	Tobias	2.
3. p. p. 3. a. J. p. — Arakadunud lambast. Luuk. 15, 1—10.			
14	Pühap.	Josfine	
15	Esmaöp.	Wiidu	
16	Teisip.	Justine	Parajad
17	Reistn.	Artur	
18	Neljap.	Homer	soojad ilmad.
19	Reede	Kert	
20	Laup.	Wlorian	1.
4. p. p. 3. a. J. p. — Oige armultsed. Luuk. 6, 36—42.			
21	Pühap.	Emil	
22	Esmaöp.	Tiit	Wihmasadu.
23	Teisip.	Basilius	
**24	Reistn.	Jaani päew	Seitlitud
25	Neljap.	Witu	
26	Reede	Jeremias	ilmad.
27	Laup.	7 magaja päew ●	
5. p. p. 3. a. J. p. — Kõrrest kala-taagist Luuk. 5, 1—11.			
28	Pühap.	Josua	
*29	Esmaöp.	Beetri-Pawli p.	
30	Teisip.	Paawli mälestuse päew	

1 Keisn.	Teobald	Kaunis
2 Neljap.	Heina-Maarja päew.	
3 Reede	Kornelius	
4 Laup.	Ulrik	soojad ilmad.
6. p. v. 3. a. J. v. — Wariseride õigusest. Matt. 5, 20—26.		
5 Pühap.	Anselm	
6 Esmasp.	Hektor	Müristamise wihma.
7 Teisip.	Demetrius	
8 Keisn.	Kilian	
9 Neljap.	Kiriilus	Segane ilm.
10 Reede	7 wennaste päew	
11 Laup.	Emmelinc	
7. p. v. 3. a. J. v. — 4000 mehe söötmisest. — Mart. 5, 1—9		
12 Pühap.	Hindrik	
13 Esmasp.	Mareti päew	Õige soojad
14 Teisip.	Osar	
15 Keisn.	Apostlite lahkumise päew	
16 Neljap.	Hermina	
17 Reede	Aleksius	ilmad.
18 Laup.	Rosina	
8. p. v. 3. a. J. v. — Wale-prohwetitest Matt. 7, 15—23.		
19 Pühap.	Harald	
20 Esmasp.	Elias	Wihmasadu
21 Teisip.	Daniel	ja
**22 Keisn.	Maria Magdalena p.	Keisri Herri Kõrge ema nimepäew.
23 Neljap.	Adelheid	
24 Reede	Kristina	wähe tuuline.
25 Laup.	Jakobi päew	
9. p. v. 3. a. J. v. — ülekohtusest majapidamisest. suut. 16, 1—9.		
26 Pühap.	Anna	
27 Esmasp.	Marta	Kuumad
28 Teisip.	Pantalon	
29 Keisn.	Olewi päew	ilmad.
**30 Neljap.	Tronipärija sündimise päew.	
31 Reede	Kristorid	

1 Laup.	Peetruse wangiõ olemine	
10. p. v. 3. a. J. v. — Jerusalemma äraritmisen. suut. 19, 41—48.		
2 Pühap.	Hannibal	
3 Esmasp.	August	Parajad
4 Teisip.	Dominikus	soojemad
5 Keisn.	Oswald	
*6 Neljap.	Kristuse äraseletamise püha	
7 Reede	Tõnu	ilmad.
8 Laup.	Gottlieb	
11. p. v. 3. a. J. v. — Wariserist ja tõlnerist suut. 18, 9—14.		
9 Pühap.	Romanus	
10 Esmasp.	Lauritsa päew	Wihmane,
11 Teisip.	Olga	
12 Keisn.	Klara	
13 Neljap.	Madli	wäike tuulega.
14 Reede	Salme	
*15 Laup.	Ruffi-Maarja päew	
12. p. v. 3. a. J. v. — Kurbist ja keeletumast. Matt. 7, 31—37		
16 Pühap.	Isak	Parajad
17 Esmasp.	Adele	
18 Teisip.	Helena	soojad ilmad,
19 Keisn.	Sebald	wahelt
20 Neljap.	Bernhard	
21 Reede	Rut	wähe wihma.
22 Laup.	Wilibert	
13. p. v. 3. a. J. v. — Preester ja Samaria-mehe. suut. 10, 23—37.		
23 Pühap.	Sakarias	
24 Esmasp.	Pärtli päew	Heitlikud
25 Teisip.	Ludwig	
26 Keisn.	Natalie	
27 Neljap.	Xephart	ilmad.
28 Reede	Auguste	
*29 Laup.	Joannese surma päew	
14. p. v. 3. a. J. v. — Kümnest ordatöölistest. suut. 17, 11—12.		
*30 Pühap.	Aleksander Newski päew	
31 Esmasp.	Rebecca	

1 Teisip.	Etidius	Tuuline jaheda vihmaga.
2 Keisn.	Elisa	
3 Nelsjap.	Berta	
4 Reede	Meus	
5 Laup.	Natanael	
15. p. p. 3. a. 3. p. — Mammonast. Matt. 6, 24—34.		
6 Pühap.	Magnus	Selgitab,
7 Esmasp.	Regina	
*8 Teisip.	Maarja sündimise päew.	Sügise algab. wähe
9 Keisn.	Bruno	
10 Nelsjap.	Albertine	
11 Reede	Gerhard	
12 Laup.	Sirus	
16. p. p. 3. a. 3. p. — Kainzlinna turnust. Luut. 7, 11—17.		
13 Pühap.	Amatus	wihmane 3. Kwatember. jaheda tuulega.
*14 Esmasp.	Risti ülendamise päew.	
15 Teisip.	Nikodemus	
16 Keisn.	Jatobina	
17 Nelsjap.	Lambertus	
18 Reede	Tõnis	
19 Laup.	Tints	
17. p. p. 3. a. 3. p. — Bee-tõbiseft. Luut. 14, 1—11.		
20 Pühap.	Marianne	Parajad sügisesed ilmad.
21 Esmasp.	Madise päew	
22 Teisip.	Morits	
23 Keisn.	Hosea	
24 Nelsjap.	Joannese saamise päew	
25 Reede	Kleomas	
*26 Laup.	Apostli Joannese päew.	
18. p. p. 3. a. 3. p. — Suuremast käsust. Matt. 22, 34—46.		
27 Pühap.	Adolw	Segane ilm.
28 Esmasp.	Benzedlaus	
29 Teisip.	Mihkli pw.	
30 Keisn.	Hironimus	

*1 Nelsjap.	Maarja kaitsemise ja eestpalwe päew.	Tuuline.
2 Reede	Wolrat	
3 Laup.	Simson	
19. p. p. 3. a. 3. p. — Alwatud inimesest Matt. 9, 1—8.		
4 Pühap.	Lõikuse p.	Kõlmemad tuulised ilmad.
*5 Esmap.	Troonipärija nimepäew.	
6 Teisip.	Sirat	
7 Keisn.	Maali	
8 Nelsjap.	Samuela	
9 Reede	Jaak	
10 Laup.	Arwid, Mai	
20. p. p. 3. a. 3. p. — Puima eideft. Matt. 22, 1—14.		
11 Pühap.	Burghard	Selgib ja külmetab.
12 Esmasp.	Walwrid	
13 Teisip.	Angelus	
14 Keisn.	Rai	
15 Nelsjap.	Hedwig	
16 Reede	Gallus	
*17 Laup.	Kelserikube Rajasteetide õnnelik pääfemine Wotki raudtee-õnnetuselt	
21. p. p. 3. a. 3. p. — Kuninga-mehe wofast. Joann. 4, 47—54.		
*18 Pühap.	Luthernuse usu üleswõtmise püha	Lafane tuul. Karedad
19 Esmasp.	Lutslus	
20 Teisip.	Wendelin	
*21 Keisn.	Keisri Herra walitsuse alustuse püha.	
*22 Nelsjap.	Kaasani Maarja püha.	
23 Reede	Sewerin	
24 Laup.	Hortensia	
22. p. p. 3. a. 3. p. — Kavalast lufast Matt. 18, 23—35.		
25 Pühap.	Krispin	tuulised
26 Esmasp.	Amandus	
27 Teisip.	Kapitolin	ilmad.
28 Keisn.	Siimon Juudas	
29 Nelsjap.	Hels	Wähe lund.
30 Reede	Abfalon	
31 Laup.	Wolfgang	

23. P. p. 3. a. J. P. — Kohtu rahast. Matt. 22, 15—22.

1 Pühap.	Pühade päew	
2 Esmasp.	Hingede peäm	Rülmatab.
3 Teisip.	Erifa	
4 Keisn.	Otto	Tasane
5 Neljap.	Lotta	
6 Reede	Leonhard	Lumesadu.
7 Laup.	Enno	

24. P. p. 3. a. J. P. — Jatri tähtest. Matt. 9, 18—26.

8 Pühap.	Aleksandra	
9 Esmasp.	Teodor	Satub
10 Teisip.	Märdi päew	
11 Keisn.	Martin piiskop	
12 Neljap.	Jonas	selgima.
13 Reede	Eugen	
**14 Laup.	Keisri Herra Kõrge ema sünnimise päew.	

25. P. p. 3. J. P. — Matt. 24, 15—28. 1 Tess. 4, 13—18.

15 Pühap.	Leopold	
16 Esmasp.	Ottomar	Ilmad
17 Teisip.	Hugo	
18 Keisn.	Esra	lähwad
19 Neljap.	Elisabet	
20 Reede	Amos	tülmamats.
**21 Laup.	Maarja ohwri päew.	

26. P. p. 3. a. J. P. — Wiimise kohtu päewast. Matt. 25, 31—46.

22 Pühap.	Surnute püha.	
23 Esmasp.	Eleonora	Lumesadu.
24 Teisip.	Lebrecht	
25 Keisn.	Kadri päew	
26 Neljap.	Ronrad	Wilu tuul.
27 Reede	Buffo	
28 Laup.	Günther	

1. Kristuse tulem. P. — Kristuse ülesõidumise. Matt. 21, 1—9.

29 Pühap.	1. Kristuse tulemise püha.	
30 Esmasp.	Andrese päew	

1 Teisip.	Arnold	Lumesadu.
2 Keisn.	Meta	
3 Neljap.	Agricola	Paras
4 Reede	Barbara	talwine ilm.
5 Laup.	Sabina	

2. Kr. tulem. P. — Wiimse päewa tähtedest. Luut. 21, 25—36.

**6 Pühap.	Nigula päew.	Keisri Herra nimepäew.
7 Esmasp.	Antonia	
8 Teisip.	Nigula-Maarja päew	Wähe
9 Keisn.	Juhum	Talw algab.
10 Neljap.	Judit	
11 Reede	Woldemar	tuuline.
12 Laup.	Ottile	

3. Kristuse tulem. P. — Joannes wangi-tornis. Matt. 11, 2—10.

13 Pühap.	Luutsina päew	Head
14 Esmasp.	Nikolaus	
15 Teisip.	Johanna	talwised ilmad.
16 Keisn.	Alwine	4. Kwatember
17 Neljap.	Ignatius	
18 Reede	Kristohw	Selgitab.
19 Laup.	Lot	

4. Kristuse tulem. P. — Joannese tunnistus. Joann. 1, 19—28.

20 Pühap.	Abraham	Ilm läheb
21 Esmasp.	Tooma p.	
22 Teisip.	Beate	tülmemats.
23 Keisn.	Wiktoria	
24 Neljap.	Adam, Eewa	tasane tuul.
**25 Reede	1. Jõulu p.	
**26 Laup.	2. Jõulu p.	

P. p. Jõulu püha — Siimeon ja Hanna. Luut. 2, 23—40.

*27 Pühap.	3. Jõulu püha	
28 Esmasp.	Süüta laste päew	
29 Teisip.	Noa	Lumesadu.
30 Keisn.	Laawid	
31 Neljap.	Wana aasta õhtu	

Kiriku ja kroonupühad, millal loolid ja lohtud siini on.

1. jaanuaril	—	Määri päew.
6. "	—	Kolme kuninga päew.
2. weebruaril	—	Kiunla päew.
6. 7. "	—	Wõlnädal.
18. "	—	Waiwe päew.
22. märtsil	—	Walmipuude püha.
25. "	—	Maarja kunnutamise päew.
26. "	—	Suur neiupäew.
27. "	—	Suur reede.
28. "	—	Suur laupäew.
29. "	—	Elhamõtte püha.
23. aprillil	—	Keiserliku Majesteeti Keisri Proua Aleksandra Geodorowna nimepäew.
6. mail	—	Keiserliku Majesteeti, Keisri Herra Nikolai Alek- sandrowitschi sündimise päew.
7. "	—	Tachwamlnemise päew.
9. "	—	Nigula päew.
14. "	—	Keiserliku Majesteeti, Keisri Herra ja Proua krooni- mise püha.
17. "	—	Suwiste püha.
25. "	—	Keiserliku Majesteeti, Keisri Proua Aleksandra Geodorowna sündimise päew.
24. juunil	—	Jaani päew.
29. "	—	Petri-Waawil päew.
22. juulil	—	Keiserliku Majesteeti, Keisri Herra Kõrge ema Maria Geodorowna nimepäew.
30. "	—	Keiserliku Kõrguse, Suurwürsti ja Auujärjepärija Aleksel Nikolajewitschi sündimise päew.
6. augustil	—	Kristuse ärastetamise päew.
15. "	—	Stutti Maarja päew.
29. "	—	Joanneke surma päew.
30. "	—	Aleksander-Newski püha.
8. septembril	—	Maarja sündimise päew.
14. "	—	Misti ülendamise päew.
26. "	—	Apostli Joanneke päew.
1. oktoobril	—	Maarja kaitsemise ja eestpatwe päew.
4. "	—	Wõlkuse püha.
5. "	—	Keiserliku Kõrge, Suurwürsti ja Auujärjepärija Aleksel Niko. ajewitschi nimepäew.
17. "	—	Keiserlikude Majesteetide õnnelik pääsemine Wõrki raud- tee õnnetusel.
18. "	—	Lutheruse usu üleswõtmise püha.
21. "	—	Keiserliku Majesteeti, Keisri Herra Nikolai Alek- sandrowitschi krooni pärimise püha.
22. "	—	Kaasani Maarja püha.
14. novembril	—	Keiserliku Majesteeti, Keisri Herra Kõrge ema Maria Geodorowna sündimise päew.
21. "	—	Maarja ohwerdamise päew.
22. "	—	Surnute püha.
29. "	—	1. Kristuse tulemise püha.
6. detsembril	—	Nigula päew. Keiserliku Majesteeti, Keisri Herra Nikolai Aleksandrowitschi nimepäew.
25.-27. "	—	Wõulu pühad.

Väewa tõus ja loojaminek.

1. jaanuaril	tõuseb päite:	1. 8, 53 m., läheb looja:	1. 3, 54 m.
11. "	"	" 8, 37 "	" 4, 16 "
21. "	"	" 8, 17 "	" 4, 40 "
31. "	"	" 7, 54 "	" 5, 4 "
10. weebruaril	"	" 7, 27 "	" 5, 28 "
20. "	"	" 7, — "	" 5, 52 "
2. märtsil	"	" 6, 32 "	" 6, 15 "
12. "	"	" 6, 3 "	" 6, 38 "
22. "	"	" 5, 34 "	" 7, 1 "
1. aprillil	"	" 5, 6 "	" 7, 23 "
11. "	"	" 4, 39 "	" 7, 46 "
21. "	"	" 4, 13 "	" 8, 9 "
1. mail	"	" 3, 51 "	" 8, 30 "
11. "	"	" 3, 31 "	" 8, 51 "
21. "	"	" 3, 16 "	" 9, 9 "
31. "	"	" 3, 8 "	" 9, 21 "
10. juunil	"	" 3, 7 "	" 9, 25 "
20. "	"	" 3, 14 "	" 9, 23 "
30. "	"	" 3, 28 "	" 9, 12 "
10. juulil	"	" 3, 46 "	" 8, 55 "
20. "	"	" 4, 6 "	" 8, 35 "
30. "	"	" 4, 28 "	" 8, 40 "
9. augustil	"	" 4, 50 "	" 7, 44 "
19. "	"	" 5, 12 "	" 7, 17 "
29. "	"	" 5, 34 "	" 6, 48 "
8. septembril	"	" 5, 56 "	" 6, 20 "
18. "	"	" 6, 18 "	" 5, 51 "
28. "	"	" 6, 40 "	" 5, 23 "
8. oktoobril	"	" 7, 3 "	" 4, 55 "
18. "	"	" 7, 26 "	" 4, 30 "
28. "	"	" 7, 50 "	" 4, 7 "
7. novembril	"	" 8, 13 "	" 3, 47 "
17. "	"	" 8, 34 "	" 3, 32 "
27. "	"	" 8, 51 "	" 3, 22 "
7. detsembril	"	" 9, 1 "	" 3, 23 "
17. "	"	" 9, 4 "	" 3, 30 "
27. "	"	" 8, 59 "	" 3, 44 "

Woomade tiinuseaeg.

Keisimiseks tiinuse ehl kandmiseajaks arwatakse: hobustel 48½ nädalad ehl 340 päewa; weistel 40½ nädalad ehl 285 päewa; lammastel ja kitsedel ligi 22 nädalad ehl 154 päewa; sigadel üle 17 nädalad ehl 120 päewa; koertel 9 nädalad ehl 63 tuni 65 päewa; kassidel 8 nädalad ehl 56 tuni 60 päewa.

Kõige pikem tiinuseaeg on: hobustel 419 päewa, weistel 321 päewa, lammastel ja kitsedel 158 päewa, sigadel 133 päewa.

Kõige lühem tiinuseaeg on: hobustel 330 päewa, weistel 240 päewa, lammastel ja kitsedel 147 päewa, sigadel 109 päewa.

Wandumiseaeg.

Kanad hauduwad 19—24 päewa (enamiste 21 päewa), kalkunid 26—30 päewa, hanid 26—33 päewa, pardid 28—32 päewa.

Suur üfs-ford: üfs.

Kui eesjõisw arwuga üleweljeiswat arwu kaswatatafje, siis on alseijew arw saadus.

Näitufeks: 13 naela wõid, 18 kopikat nael, teeb wälja 2 rubla 34 kop.

On murrujagudega tegemist, siis tarwitatafje fõrwäljeiswat wäljefst tabelit.

Näitufeks: Kui palju teeb wälja 13 fõrda $\frac{3}{4}$? Koostus leida 13 reas $\frac{3}{4}$ al = $9\frac{3}{4}$.

	1	
2 — 1	2	1
3 — 1 1	3	2 3
4 — 1 2	4	2 3 4
5 — 1 2 3	5	2 3 4 5
6 — 1 2 3 4	6	2 3 4 5 6
7 — 1 2 3 4 5	7	2 3 4 5 6 7
8 — 2 4 6	8	2 3 4 5 6 7 8
	9	2 3 4 5 6 7 8 9
	10	2 3 4 5 6 7 8 9 10
	11	2 3 4 5 6 7 8 9 10 11
	12	2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
	13	2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13
	14	2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14
	15	2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15
	16	2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16
	17	2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17
	18	2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18
	19	2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19
	20	2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20
	21	2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21
	22	2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22

Bene Keisri Herra sugufelts.

Keiserlik Majesteet, Keisri Herra

Nikolai II. Aleksandrowitsch, Bene riigi Njewaalktsjeja, sünd. 6. mail 1868, nimepäew 6. detsembril.

Keisri Herra Kõrge Ema **Keiserlik Majesteet Keiserina Maria Feodorowna**, sünd. 14. Novembril 1847, nimepäew 22. juulil; oli abielus Keisri Herra Aleksander III-ga, (Sumalas hingama läinud 20. oktoobril 1894).

Keisri Herra Kõrge Proua **Keiserlik Majesteet Aleksandra Feodorowna**, sünd. 25. mail 1872, nimepäew 23. aprillil, laulatatud 14. novembril 1894. Hessenl Suurhertsogi Ludwig IV. ja tema abikaasa Suurhertsogina Alice tütar.

Keiserlik Kõrgus, Auusärjepärija, Suurwürl **Aleksei Nikolajewitsch**, sünd. 30. Juulil 1904, nimep. 5. oktoobril.

Keisri Herra Kõrge Tütred:

Keiserlik Kõrgus, Suurwürlinna Olga Nikolajewna, sünd. 3. novembril 1895, nimepäew 11. juulil.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürlinna Tatjana Nikolajewna, sünd. 29. mail 1897, nimepäew 12. jaanuaril.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürlinna Maria Nikolajewna, sünd. 14. juunil 1899, nimepäew 22. juulil.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürlinna Anastasia Nikolajewna, sünd. 5. juunil 1901, nimepäew 22. detsembril.

Keisri Herra Kõrge wend ja Kõrge õed:

Keiserlik Kõrgus, Suurwürl **Michail Aleksandrowitsch**, sünd. 22. novem. 1878, nimep. 22. novembr.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürlinna Ksenia Aleksandrowna, (waata allpool).

Keiserlik Kõrgus, Suurwürlinna Olga Aleksandrowna, sünd. 1. juunil 1882, nimepäew 11. juulil, 27. juulil 1901 abielus Kõrguse Prints Peter Aleksandrowitsch von Oldenburgiga.

Keisri Herra Kõrge Onud ja Tädid:

Keiserlik Kõrgus, Suurwürl **Wladimir Aleksandrowitsch**, sünd. 10. aprillil 1847, nimep. 15. juulil. Tema abikaasa: Keiserlik Kõrgus, Suurwürlinna Maria Pawlowna, sünd. 2. mail 1854, nimep. 22. juulil.

Nende lapsed: Keiserlikud Kõrgused: Suurwürl **Kirill Wladimirowitsch**, sünd. 30. septembril 1876, nimep. 11. mail.

Tema abikaas: Keiserlik Kõrgus, Suurwürlinna **Wiktoria Feodorowna**, sünd. 25. novembril 1876; nende tütar: Kõrgus würlinna Maria Kirillowna, sünd. 20. jaanuaril 1907, nimep. 22. uulil.

Suurwürl **Boris Wladimirowitsch**, sündinud 12. novembril 1877, nimep. 2. mail.

Suurwürl **Andrej Wladimirowitsch**, sünd. 2. mail 1879, nimep. 30. novembril.

Suurwürlinna **Jelena Wladimirowna**, sünd. 17. jan. 1882, nimep. 21. mail, laulatud 16. augustil 1902 Kuningliku Kõrguse Aretamaa printsi Nikolauš'ega.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürlinna **Jelisaweta Feodorowna**, sünd. 20. oktoobril 1864, nim. 5. septembril, oli abielus Keiserliku Kõrguse, Suurwürl **Sergij Aleksandrowitschiga**, (surn. 4. weeb. 1905).

Keiserlik Kõrgus, Suurwürl **Pawel Aleksandrowitsch**, sünd. 21. septembril 1860, nimepäew 29. juunil, oli abielus Keiserliku Kõr-

guise Suurwürstinna Aleksandra Georgijewna'ga, († 12. sept. 1891). Tema lapsed: Keiserlik Kõrgus, Suurwürst **Dimitri Pawlowitsch**, sündinud 6. septembril 1891, nim. 21. sept. Keiserlik Kõrgus, Suurwürstinna **Maria Pawlowna**, sünd. 6. aprillil 1890, nimepäew 22. juulil, laulatatud 20. aprillil 1908 Kuningliku Kõrguse Rootsimaa printsi Wilhelm'iga, Södermanlandi hertsogiga. Keiserlik Kõrgus, Suurwürstinna **Maria Aleksandrowna**, sünd. 5. oktoobril 1853, nimepäew 22. juulil, oli abielus Kuningliku Kõrguse Suure-Britannia printsi Alfred Ernst Alberti, Sachsen-Koburg-Gotha hertsogiga.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürstinna **Aleksandra Jossifowna**, sünd. 26. juunil 1830, nim. 23. aprillil, oli abielus Keiserliku Kõrguse Suurwürsti Konstantin Nikolajewitsch'iga, († 13. jan. 1892). Nend lapsed:

Keiserlik Kõrgus, Suurwürst **Nikolai Konstantinowitsch**, sünd. 2. webruaril 1850, nimepäew 6. detf.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürst **Konstantin Konstantinowitsch**, sünd. 10. augustil 1858, nimepäew 21. mail. Tema abikaas: Keiserlik Kõrgus, Suurwürstinna **Jelissaweta Matwrikiewna**, sündinud 13. jaanuaril 1865, nimepäew 5. sept. Nende lapsed: Kõrgused: Würst **Joann Konstantinowitsch**, sünd. 23. juunil 1886, nimepäew 24. juunil. Würst **Gawriil Konstantinowitsch**, sünd. 3. juulil 1887, nimepäew 13. juulil. Würst **Konstantin Konstantinowitsch**, sünd. 20. detsembril 1890, nimepäew 21. mail. Würst **Oleg Konstantinowitsch**, sünd. 15. nov. 1892, nimepäew 20. sept. Würst **Igor Konstantinowitsch**, sünd. 29. mail 1894, nimep. 5. juunil. Würst **Georgi Konstantinowitsch**, sünd. 23. aprillil 1903, nimep. 23. aprillil. Würstinna **Tatjana Konstantinowna**, sünd. 11. jaanuaril 1890, nimep. 12. jaanuaril. Würstinna **Vera Konstantinowna**, sünd. 11. aprillil 1906, nimep. 17. septembril.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürst **Dimitri Konstantinowitsch**, sünd. 1. juunil 1860, nimepäew 21. sept.

Kuninglik Majesteet, Hellenide kuningana **Olga Konstantinowna**, sündinud 22. augustil 1851, nimepäew 11. juulil, abielus Hellenide Kuninga Majesteet Georg'iga I.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürstinna **Wjera Konstantinowna**, sünd. 4. webruaril 1854, nimepäew 17. septembril, oli abielus Kuningliku Kõrguse, Württembergi hertsogi Wilhelm Jenogen'iga.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürst **Nikolai Nikolajewitsch**, sünd. 6. nov. 1856, nimep. 27. juulil. Tema abikaas: Keis. Kõrgus, Suurwürstinna **Anastasja Nikolajewna**, s. 23. detf. 1867, nimep. 22. detf.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürst **Peter Nikolajewitsch**, sündinud 10. jaanuaril 1864, nimepäew 29. juunil. Tema abikaas: Keiserlik Kõrgus, Suurwürstinna **Miliza Nikolajewna**, sünd. 14. juulil 1866, nimepäew 19. juulil. Nende lapsed, Kõrgused: Würst **Roman Petrowitsch**, sünd. 5. oktoobril 1896, nimep. 19. juulil. Würstinna **Marina Petrowna**, sünd. 28. webruaril 1892, nimep. 28. webruaril. Würstinna **Nadeschda Petrowna**, sündin. 3. märtsil 1898, nimepäew 17. septembril.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürst **Michail Nikolajewitsch**, sünd. 13. oktoobril 1832, nimepäew 8. novembril, oli abielus Keiserliku Kõrguse Suurwürstinna **Olga Feodorownaga** († 31. märtsil 1891). Tema lapsed:

Keiserlik Kõrgus, Suurwürst **Nikolai Michailowitsch**, sünd. 14. aprillil 1859, nimep. 6. detsembril.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürst **Michail Michailowitsch**, sünd. 4. oktoobril 1861, nimep. 8. novembril.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürst **Georgij Michailowitsch**, sünd. 11. augustil 1863, nimep. 26. novembril. Tema abikaasa Keiserlik Kõrgus, Suurwürstinna **Maria Georgijewna**, sünd. 20. webr. 1876, nimep. 22. juulil. Nende lapsed: Kõrgus Würstinna **Alina Georgijewna**, sünd. 7. juunil 1901, nimepäew 14. jaanuaril. Kõrgus Würstinna **Ksenia Georgijewna**, sünd. 9. augustil 1903, nimepäew 24. jaanuaril.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürst **Aleksander Michailowitsch**, sünd. 1. aprillil 1866, nimep. 30. augustil. Tema abikaasa Keiserlik Kõrgus, Suurwürstinna **Ksenia Aleksandrowna**, sündinud 25. märtsil 1875, nimepäew 24. jaanuaril. Nende lapsed, Kõrgused: Würst **Andrei Aleksandrowitsch**, sünd. 12. jaanuaril 1897, nimep. 30. novembril. Würst **Feodor Aleksandrowitsch**, sünd. 11. detsembril 1898, nimep. 16. mail. Würst **Nikita Aleksandrowitsch**, sünd. 4. jaanuaril 1900, nimepäew 24. juunil. Würst **Dimitri Aleksandrowitsch**, sünd. 2. augustil 1901, nimepäew 26. oktoobril. Würst **Kostislav Aleksandrowitsch**, sündinud 11. novembril 1902, nimepäew 14. märtsil. Würst **Wassili Aleksandrowitsch**, sünd. 24. juunil 1907, nimepäew 2. augustil. Würstinna **Irene Aleksandrowna**, sündinud 3. juulil 1895, nimepäew 5. mail.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürst **Sergij Michailowitsch**, sünd. 25. septembril 1869, nimep. 25. septembril.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürstinna **Anastasja Michailowna**, sünd. 16. juulil 1860, nimep. 22. detsembril, oli abielus Meklenburg-Schwerini suurhertsogi Kuningliku Kõrguse **Friedrich Franz'iga**.

Laada-vidamise päewad Liwi- ja Cestimaal.

Rääri-tuul: 6. Dubowad. — 7. Mias, 3 p. — 7. Jurjewis (Tartus), juur sassa laad 3 näd. — 7. Wõrul, lina laad, 2 p. Orgital, 2 p. — 8. Mehikoormas, Jõmenta külad. — 8. ja 9. Walgas lina laad 2 p. — 10. Rasnas. Haapsalus 2 p. — 15. Petseris. — 17. Koluweres, 2 p. — 25. Wiljandis, 3 p. Wolmris 6 p. — 26. Reblastes, lina laad, 2 p. — 27. ja 28. Kallweres 2 p. — Raplas 3. reedel pärast Rääri päewa. — Wärnas, wiimisel teinädalal la neljapäeval Rääri tuus.

Rüünlä-tuul: 2. Baltiõis, 2 p. — 3. Walgas. — 3. Wiljandis sassa l., 8 p. — 4. (Jurjewis) Tartus, lina laad, 2 p. Wõrul, 2 p. — 6. Väides, 2 p. Narwas, 4 p. — 8. Walgas, lina laad, 2 p. — Audru mõisas, reede enne Waskla päewa. Ehulas, eemaspäew enne Waskla p. — 2. Kuresaare, sassa laad, 10 p. — 15. Wiljandis, lina laad 3 p. Wõnnus, lina laad, 2 p. Mias, hooste ja lauba laad, 8 p. — 18. Jõhvis, 2 p. — 20. Oisõs, Türi kihelkonnas, hooste ja lina laad 2 p. — 22. Wõrul, sassa laad, 8 p. — 15. Wolmris, lina laad, 5 p. — 20. ja 21. Riwillo kõrri juures, 2 p. — 27. Lemsalis, lina laad 2 p.

Paastu-tuul: 1. Baimastweres kaisse kihelkonnas 1 p. 10. Wast-Narwas 3 p. 10., 11. ja 12. Peterburgi kuberm. Dubowa kreisi Stragowa luteruse usu kiriku juures. — 12. Woldis, Üst kihelkonnas. — 15. Walgutad. — 15. Väides. — 15. ja 16. Kollora

mõisad Kallaste külas (Krasnagor) 2 p. — 20. Sõrrikest, Kambja kihelkonnas, lojuuste ja kauba laad. — 20. Wana-Antsmõisad, Hauka kõrtsi juures, elajate, hobuste ja kraamilaad. — Keila kiriku juures edmaspääwa pärast 3-dama pühapäewa paastus.

Jüri-kul: 1. Wasse-Prangli mõisad Kambja kihelk. — Sabo-külas. — 6. Lutsniku mõisad Rõuge kihelk. — Wiljandis, 8 päewa pärast Suurt neljap. — 10. Wafula mõisad Jurjewi (Tartu) kreisi. — 10. Wõru linnas, lojuuste ja kauba laad, 2 p. — 16. ja 17. Walgas. — 16. ja 17. Ahjas, Kärja kõrtsi juures. — 17. Wasse-Rõõ. — 19. Alamustel, Krootusel. — 20. Annas, 2 p. — 20. ja 21. Kujja alevi. — 20. ja 21. Uue-Otepääs, Ruustagul. — 20. Koosal, Kawaastu wallas. — 28. Keolas, Kambja kihelkonnas. — 29. ja 30. Kalawere mõisad Jurjewi kreisis Vattaste kõrtsi juures. — Walmse mõisad (Eestim.) — Witna kõrtsi juures, kefnäd., neljapäewal ja reedel pärast Lihawõtet. — Kalkweres, edmasp. ja teisp. 1 nädal pärast Lihawõtet. — Wärsus, kefnädalal ja neljapäewal enne Jüripäewa.

Lehe-kul: 1. Karilastes Kähri kõrtsi juures, lojuuste ja hooste laad, 2 p. — 5. Sangaste kiriku juures. — 9. Nigula laad Wõõbhus, Rõpina kihelkonnas. — Roodi mõisad, päew pärast Taewamõnemise püha.

Jaani-kul: 1. Wasse Kuuste Lotwina karjamõisad, hooste ja karjaloomade laad. — 10. Mustme alevi (Tihornas), 3 p. — 11. Wõnnus, 7 p. — 17. ja 18. Kalkweres, 2 p. — 18. Walgas. — 20. Kikas, 3. näd. — 20. Wõru, 1 p. — 20. Tallinnas, kassa laad, 2 näd. — 20. Walmse mõisad (Eestimaa) 3 p. — 20. Paides. — 22. Jurjewi (Tartus), 1 p. — 22. Wiljandis, 1 p. — 20. Tallinnas, willa laad, 8 p. — 27. Tartuastu mõisad, 1 p. — 29. Roodi mõisad. — Märjamaas edmaspääwa ja teispäewa enne Jaanipäewa.

Heina-kul: Wärsus esimesel kefnädalal ja neljapäewal. — 2. Karkli mõisad, karja laad, 2 päewa. — 20. Kikas, willa laad, 3 p. — 20. Wärsus, kassalaad 3 näd. — 26. Wolmrisk.

Lõike-kul: 1. Kuresaare, Jama kihelk., Sere mõisad 3 p. — 10. Walgas ja Lemsis. — 15. Heimes, 2 p. — 24. Kõrse ja Kõsi mõisad. — 24. Wastsemõisad (Wiljandimaal). — 26. Kilingi mõisad. — 28. Wõru linnas, 2 p. — 30. Rantju mõisad.

Mihkli-kul: 1. Tõrli mõisad, Jaama kihelk., Kuresaare 3 p. — 1. Oksu, Tõrli kihelkonnas, lojuuste ja kauba laad, 2 p. — Ahja ja Tammieste mõisad, 2 p. — 5. Sindis, 2 p. — 6. Rõpina, 2 p. — Uusna mõisad. — 8. Wõlwa ja Rõuge kiriku juures. — 10. Jurjewi (Tartus). — 9. Abjeli, Kasta ja Wurtniku mõisad. — 10. Patkulas, Oidre mõisad. Paides, 2 p. — Wanas Salatsi ja Suuremõisad (Muhum.). — 10. Sõrgaweres, 2 p. — 12. ja 13. Wana-Antsmõisad, 2 p. — 14. Haapla, 2 p. — 15. Wõrawere mõis. — Uuemõisad (Uuna-Harjum.) nästab tolmamamali teispäewal Mihkli kul. — 15. Kuresaare ja Wõljamal, 2 p. — Koorte ja Salatsi mõisad. — 15. ja 16. Tõrli mõisad Werno maakonnas. — 15., 16. ja 17. Peterburgi tubermangus Dubowa kreisis Strågowa Interuse usu kiriku juures. — 16. Kirepi mõisad, 2 p. — 18. Andru mõis. — 20. Kawaastu mõisad Koosa kõrtsi juures kraami, elajate ja hobuste laad 1 p. — 20. Keeni mõisad Sangaste kihelkonnas Lintso kõrtsi juures. — 20. Vanemõisad Gargla kihelk. — 20. Wändras 2 p. — Karmas 3 p. — 21. Sännas. Wolmrisk. Paldiskis, 2 p. — 21. Keolas, Kambja kihelk. — Walmis, Witna kõrtsi juures, 1 näd. enne Mihkli p. 3 p. — 23. ja 24. Kalaweres Jurjewi kreisis Vattaste kõrtsi juures. — 24. Wiljandis, Wõrus ja Eihulas, 2 p. — 25. Wurtneku mõisad 2 p. — 26. Kuresaare, 2 p. — Tallinnas, 3 p. — 29. Jurjewi (Tartus), 3 p. — Walgas 2 p. — Kawanurmes, Wastselina kihelk., 2 p. — Reblaste mõisad

Mihkli ja Keila kiriku juures 3 p. — Wärsus, kefnädalal ja neljapäewal enne Mihkli päewa. — Jõeletmes, nädal pärast Mihkli p. — Kaplas, 1. reedel pärast Mihkli päewa.

Wiina-kul: 1. Kalkweres Kitiiko kõrtsi juures hobuste ja lojuuste laad. 1. Kuresaare, Hainaste ja Kaarma Suures mõisad, 3 p. — 2. Wastsemõisad, 2 p. — 2. Rannus Kulli kõrtsi juures hooste ja karjaloomade laad. — Kalkweres, Mihkli laad, 2., 3. ja 4. — 4. Koloweres, 2 p., Pühajärwe mõisad Ruustaku laad. Jõhmis 3. p. — 5. Wõlnurme mõisad, Pohusu külas, kauba, lojuuste ja hooste laad, 2 p., — 5. Wõõbhus. — 6. Lutsniku mõisad Rõuge kihelk. — 6. Tartuastu, 2 p. — 6. Taakerperas. — 8. Walgas. — 9. Lemsis ja Tali wabriku juures. — 10. Kõo ja Wõõsekatse mõisad, 2 p., Kõõsnuurme mõisad, elaja ja lina laad, 2 p. — 11. Kaatre mõisad. — 11. Alamustel (Krootusel kõrtsi juures) lojuuste ja kauba laad. — 13. Wiljandis Kõrni kihelkonnas, Kitiiko kõrtsi juures, karjaloomade, hobuste, põllu- ja aljamõlgi, poodi-kauba ja kraami laad. — 15. Wõõki mõisad, 2 p. — 15. Saboküla mõisad. — 16. Wõnnus 2 p. — 16. ja 17. Ahjas Kärja kõrtsi juures hooste ja karjaloomade laad. — 18. Wõnniste ja Sindis mõisad. — 19. Kullina mõisad. — 20. Rõusad, Uue-Wändras, 2 p. — 22. Kõõsi mõisad. — 23. Kambja kihelkonnas Rantisa mõisad Wõõki kõrtsi juures 1 p. — 23. Wana-Antsmõisad, Hauka kõrtsi juures elajate, hobuste ja kraami laad. — 24. Kõõsnuurmes, Walamuse kihelk. — 25. ja 26. Krola mõisad, Otepää kihelkonnas. — 28. Walgas. — 28. Wolmrisk, 2 p. — 28. Jõgewa mõisad (Laiholm), 2 p. — 28. Wõõsol, Wastselina kihelk.

Talwe-kul: 2. Jurjewi (Tartus), 2 p. — 10. Mustme alevi, 3 p. — 10. Wõrus 2 p. — 10. Paides, 2 p. — 13. Pikkjärwes, Kana-pää kihelk. — 15. Walgas, lina laad, 2 p. — Wõlweidi mõisad. — 20. Walgas, lina laad, 2 p. — 25. Wiljandis. — 28. Wana-Wändras.

Jõulu-kul: 1. Wast-Karmas, 3 p. — Alatskivi mõisad, Kahe kõrtsi juures. — 5. Wõraweres, lina laad. — 7. Wõõbhus. — 10. Kõõneri mõisad Kambja kihelkonnas Siikaoja kõrtsi juures, karjalooma, hobuste, põllu- ja aljamõlgi, poodi-kauba ja kraamilaad. Wõnnus, lina laad, 2 p. — Kikas, jõulu laad kuni 10. Määri kuu päewani. — 12. Merjamaa. — Wärsus, kefnädalal ja neljapäewal pärast tolmamamali Kristuse tulemise püha enne Jõulu. — 13. ja 14. Wõru, lina laad, 2 p. — 16. Paides, lina laad, 2 p. — 20. Orlu mõisad Abisaare karjamõisad juures Kambja kihelkonnas. — 27. Walgas, kassa laad, 10 päewa.

Kirjade ja pakside postiraha.

Lihkirjade eest on termes Wenerligis 7 kop., linnades aga 3 kop. iga loodi pealt postiraha maksta. Kirjapostila all saadetud trükitõde eest tuleb iga 4 loodi pealt 2 kop. maksta. Kirja kinnitamise maksab peale postiraha 7 kop. Kui kinnitatud kiri postil peal kaduma läheb, siis on kirjasaatjal õigus 10 rubla iga kadunud kirja eest kahjutajamisi nõuda. Selle juures ei ole tal muud tarvis, kui kinnitamise kuitungi ette näidata. Kirja markisid saab posti pealt, täht 1, 2, 3, 4, 5, 7, 10, 14, 20, 35, 50, 70 kop. ja 1, 3¹/₂ ja 7 rubla. Markidega kirja ümbrikud maksawad 5¹/₂, 7¹/₂, 10¹/₂, 14¹/₂ ja 20¹/₂ kop. täht, lahised postkardid 3 ja 4 kop., kui wastus ette ära maksetakse 6 ja 8 kop. täht. Lembeidatud ümbrikuid ei wõi raha saatmisest mitte tarwitada. Pakside saatmise kulu on: 1) Euroopa

Benemaal Kaulaasia maaga: kuni 2 naela eest 25 kop., 2 kuni 7 naela 45 kop., 7 kuni 12 naela 65 kop. 2) Ohtu-Siberis: Turkestaniis Transkaspia kuberm. ja Turgai maakonnas kuni 2 naela eest 45 kop., 2 kuni 7 naela 85 kop., 7 kuni 12 naela 1 rubl. 25 kop. 3) Hommilu-Siberis: Jenisei, Irkutski ja Sakutski kubermongudes, Amuri ja Transbaikali maakondades, Primorskaja Sahalini saarega ja Kwantungi maakonnas kuni 2 naela 65 kop., 2 kuni 7 naela 1 rubla 25 kop., 7 kuni 12 naela 1 rubla 85 kop. Vastide eest, mis üle 12 naela kaaluvad, saab iga naela eest järgmist maksu võetud: kuni 500 werstani 5 kop. — 500 kuni 1000 werstani 10 kop. — 1000 kuni 2000 wer. 20 kop. — 2000 kuni 3000 wer. 25 kop. — 3000 kuni 4000 w. 30 kop. — üle 4000-da wersta 35 kop. Kwiitungi eest ei saa maksu võetud. Kui post pealt saduma läheb, maksab posti-makstjale saatjale kwiitungi ettenäitamise peale post hinna wälja, aga ainult siis, kui hind saatmise juures üles on antud; lihtpakkide eest, mille hind mitte üles antud pole, ei wastuta postimajadus mitte. Sinaapaki juures peab pealkiri „Пакетное“ (hinnaline) seisma ja hind terwetes rublades tähtedega üles tähendatud olema. — Pakkide, mille hind üle 500 rubla kannab, ei võeta posti pealt mitte wastu.

Rahakirjade eest, mille juures „Денежное на рубл.“ adresse peale tuleb kirjutada, maksetakse: a) kaaluraha: 7 kop. loodi pealt omamaal ja 10 kop. loodi pealt wäljamaale, b) kinnitamise raha: kuni 10 rublani 10 kop., 10 kuni 100 rublani 25 kop., iga juuretuema 100 rubla pealt 15 kop.; — wäljamaale iga Benemaa piiridäärse maadele, nimelt Sakjamaale, Austria-Ungria maale, Türgi-maale ja Rumänimaale iga 112 rubla 50 kop. pealt 4 kop., iga teise maale 10 kop.

Wäljraha võib kirja sees saata kuni 9³/₄ kop., kõrberaha kuni 4 hõberubla ja 95 kop., ja kulbraha kuni 30 rubla; raha peab aga nõnda paberi sisse pandud olema, et ta liikuda ei anna. Kadumaminemise korral maksab kroonu kwiitungi ettenäitamise peale täie summa wälja.

Postisaadetused sõjemaksmise teel on lubatud Saksa-, Austria-, Helweetsia-, Prantsuse- ja Belgia-maale järgmistes summadest: 216 marki Sakjamaale, 254 krooni Austriale ja 266 franki Prantsuse-maale ja Helweetsiaale. — Kättesaamise kuuld on iga 10 rubla pealt 10 kopikat saadetawast summast. — Saadetawad summad Sakjamaale peawad üles antama markides ja penningites, Austriale kroonides ja hellerides, Prantsuse-maale ja Helweetsiaale frankides ja sentimides.

Telegrammid. Telegrammi sõnumite maks on kahesugune: a) põhjustat, b) maks iga sõna eest. Põhjustat maks Benemaal on 15 kop. Maks iga üksiku sõna eest on 1) linnades 1 kop. 2) igaske Euroopa-Benemaa kohta, Soomemaale ja Kaulaasiale 5 kop. 3) Aasia-Benemaale 10 kop.

Stempelmargid. 5-e kopikaline stempelmark tuleb panna: kwiitungide peale, millest kwiiteerija oma nime läbi kirjutab; 10-ne kopikaline stempelmark dokumentide ja aktide peale, kelle wäärus kuni 50-ne rublani tõuseb, ja ka kuni 80-ne lehesülgeilise fontoraamatute peale, kellele wõla peal võetud kaup sissekirjutatud saab; 15-ne kopikaline stempelmark seltsiliste-kaardi peale; 60-ne kopikaline stempelmark palwekirjade, sünnimise- ja ristimise tähtede ning attestatide ja laebuskirjade peale igaske kohtuusse. (Wastuse tarwis tuleb veel teine 60-ne kopikaline stempelmark palwekirjade juure lisada. 1-he rublaline stempelmark on wõltskirjade ja testamentide j. n. e. peale panna.

Maalt linna.

„Wõtku tont seda talupoja elu!“ ütles Lepiku Jaan tuppja sisse astudes ja Läti-läti warnale pandes. „Orja kui loer, maksa teistele tibakele töö eest weri! hinda ja see, mis sa müüd, mis sa põllust saad, ei maksa midagi!“

„Jaan, mis sa siis nii pahandad, mis sul jälle äpardust on olnud!“ küsis perenaene Mari lahkesti, kes woti tagas istudes töö seisma oli jätnud ja sisse astujale mehele armsasti otja waatas.

„Äpardust! Kas seda äpardust puudus on. Hobune lõppis ära — 150 rubla moka. Lehma wedasime lauda taga wareste ja rontade sõddaks — 50 rubla jälle jää, nüüd lähen linanatufest mis suure töö ja hoolega puhataks haritud, linna wiima, ja saä julle, nende eest maksetakse mulle 25 rubla, mõtle, paljalt katsummendwiis rubla taal! Nii see asi enam ei lähe. Pere tahab, lapsed tahawad, ise tahame, kust seda kõik wälja wõtta!“

„Jah, nii see ju on. Tead ju isegi, lina on ju tä-nawu odaw, mis saäl siis nüüd nõnda turjustada, lannatame ära. Ega aasta aastale wend ei ole. Tulewal aastal ehk paraneb kõik, saame rohkem saati põllust, ja hinnad tõusewad ehk ta!“ seletas Mari, sülgas näpu pääle ja hakkas uuesti lõnga wärtnasse weeretama.

„Sul itka need hääd lootused, sul see wana uust südames, ehk paraneb kõik, wast muutuwad ajad, wast tõusewad wilja- ja lina hinnad! Kust nad tõusewad, nad langewad alatafa. Müü odre, müü ruffid, mis sa saäl saad? Märused kopikad, muud midagi. Ja sulastele ladu rublasid wälja, mitte kümneid, waid sadasid ja siisgi ütlewad nad, et peremehel on hää elu, tal talu ja maa täes!“ lausus Jaan wihaselt ja istus laua äärde.

„Suuli!“ hõikas perenaene. „Too liha ahjust lauale ja muretse kapiist lõrwalist ka, peremees tahab süüa!“

„Mis weel süüa wõi olla, mu hing on selle talu elu pääle nii täis et —“

„Ah jäta nüüd järele,“ julges Mari ta lauset katkestada, „ega linnasgi parem pole elada!“

„Parem on muidugi kui siin. Tead saäl turn ääres Laumetsa Karla. Wata kuis ta wõerastemaja ja teemaja jooksed, muudkui wõtab tahe kääga raha wastu. Kus meie seda näeme. Mis sa saad oma wõinapast, kui sa turule läheb? Paar rubla närafat üle tahe kolme

tuu — jäh, sää! on sulle töit. Aga linnas weereb raha ühtelugu!"

"Sää! mõib ta ka läest koguni ära weereda. Tead küll Mustametsa Hansu lugu. Võttis raha kredittasfist wälja, andis talu rendile, läts linna suurt saama ja sai kolme aastaga neljast tuhandest rublast lahti. Nüüd tuli kodu ja hakkas jälle põlde harima."

"No, temaga oli teine lugu: ta tipsas ülellia libedat!"

"Ei see weel ainus põhjus olnud: Ta ei mõistnud linnas elada. Senini oli ta ainult külinud ja lündnud, reht rabanud ja linu ropstinud, millas temal siis aega oli kauplemisega tegu teha, ja hästiselt tema suur würtstaupe-mees . . . Nii ta läts ifka aast-aastalt ühest kohast teise, kunni wiimati oksjoni ajal poe riisulitel ainult 20-ne rubla eest kraami oli — töit muu mofas, mis mofas!"

"Ah, mis naesed teawad kauplemisest wõi asjast. Hans pistis pinslisse rohtem kui tarwis, ja see oli töit. Mis sää! kauplemise juures siis nii tarkust tarwis on. Talupoja kraam töit: filgud, heeringad, lohwi ja suhtur — ahahah — kes ei tunneks nende hinda. Osta odawasti ja müü kallisti — kasu maailm, — jääb enesele ja saab teistele kah!"

"Noh, olgu ka jutu jatkus," lisas Mari Jaani jutule seltsa, "egas meie linna ei lähe. Küll tuleme siingi omaga läbi ja saame lord hana juurde, ja siis on töit rahu!"

"No jah," lausus Jaan õige kaunis wihaselt. "Sina kisud ifka nagu wähi tagurpidi. Nii meie edasi ei saa. Siia nälgume kõige lastega, ja majaloks tultub meile ka wiimati kaela, parandada ei jõua enam, raha ei ja kus-giltgi!"

"Nii hull see asi ei ole!"

"Usu mind, Mari, asi on hull! Müüme parem koht ära ja läheme linna "sehwiti" tegema. Minul juba loõ oftja walmis, Nurmüla Karla!"

"Konob, sel ju ise oma talu! Siis ifka tal talupidamine nii hästi läheb, et teise omanduse järele ka lätt sirutab?"

"Omanduse järele lätt sirutab ja hästi läheb! Mis ja kahilustad, Mari, kas sa ei tea, et ta isalt suure loha ja ligi 5000 rubla weel sularaha päris. Mis tal wiga mängida. Las' mõtab meie talu ja paneb sula rahale ka tanna taha. Ei nüüd ole enam wana aeg, ega süüa räime päib, nagu enne. Nüüd aga "kladi" raha, puhast

raha sulastele totti ja tõhtu. Meie omandusest pole tal häda. Ta saab ka mujalt."

"Saagu, aga jätke meid rahule!"

"Mis pagan, rahule, kes sind puutub!"

"Sõõ parem Jaan, mis sa ilma aegu lorad ja kätseled. Oled wist mõne "pinnu" rohtem mõtnud, kui tarwis!"

"Oh, sa arwad wist, et ma joobnud olen. Re-wadel müün maha maha — klõmdi!"

"Sa teed nalja!"

"Mis nalja? See on mu findel nõuu ja tahtmine. Ma tahan ka puhtamat ja paremat elu maitsema kui siin. See on toera elu, kisu ja fattu, orja ja torja, aga siisgi narud seljas ja kõhus pole midagi. Linnas mõib, kui üks äri ei lähe, teist waadata, aga mis siin, ifka songi maad sündimisest surmani ja lõmbi piima lõrifi!"

"See on rumal jutt!" julges Mari wähele ütelda.

"Rumal!" ütles Jaan ja kargas sõõgilaua tagant üles. "Ise oled sa rumal. Naesed on töit rumalad. Pitad juutsed ja lühifene aru. Imui!" Ta sülitas pöran-dale, mõttis läti-läti warnalt ja läts ust kinniprantseades wälja, ilma et ta sõõli puutunud oleks.

Mari läts tahatuppa, põllenurk filmade ees . . .

* * *

Wiie aastat on möõda läinud. L. linnas Karu uulitsas peab lohtupristaw ühe poemehale oksjoni. Pood seisab juba mittu kuud "petsati all" täna pafutatse üle-jäänud kraam wälja.

"Kes pafub, estimest, teist ja kolmandat korda!"

"Wiiskümmend topikat!"

"Kümme juurde!"

"Weel kümme!"

Klopsi, käh pristami wasar, üks komwetikast on 70 top. eest läinud.

Nüüd tuleb juhukott.

"Kes pafub?"

"Kolm rubla!"

"Rubla ligil!"

"Weel üks otja!"

"Siiputage weel üks juurde!"

„Kuus rubla esimest teist ja kolmat torada, kopsi — jahusott on läinud.

Ja nii lähewad kõik heeringa tünder, subtrufott, kohw-natufene, sigarid, hülseinid, paberossid ja tubak!

Kui kõik müüdud, tegi see kottu kolm kopsit alla tahesaja rubla.

„Mis saab säält wõlglastele, wõi mis minule!“ lausub priistaw pool pilkawalt endise Leppiku Jaani otsa waadates, kes pää longus priistawi ligidal seisab.

„No, wõlausaldajad igaüks wana wiitelise ista saawad!“ ütles üks linnamees pilgates ja läheb uksest välja.

Jaani wõtab taskust rätiku ja häägab üle filmade. Ta teeb nagu pühiks ta higi, kuid siiski tunneb ta, et midagi nagu soolast suhu tuleb.

Leppiku Jaan on „pankrotti“ jäänud. Talu eest saadud tuhanded on „lendu“ läinud, ehk nagu ta ise sõbra-dele ohkades tähendas: „Kõik läks wett wedama!“

Mari on laatsaretis haige. Linna õht ja rased mured on ta päale halwasti mõjunud. Kaks poega käiwad küll koolis, aga sellega nüüd edaspidi koolitada, kui min-git warandust ei ole?

„Mis ja nüüd päale hakkad?“ küsis teegi tuttav Jaanilt.

„Mis muud, kui labidameheks, tööd oskan ma ista teha. Ega see terwist ei rifu!“

„Parem mine maale ja katsu jälle põllutööga!“ an-dis tuttav sõbraliku nõuu.

„Saagu mis saab, teise sulaseks ma maale ei lähe. Mul weel kaks tugewat pihta, eks ma katsu higistada!“

Nii arwas Jaan. Kaks ta aga ial halja oksale saab, see on teine küsimus.

D. Gr.

Tulus ja tarwiline.

Tuht on hää heinamaa wäetis. Päale lehelise wal-mistamise peetakse tubast wähe lugu. Kui teda maja-pidamises ta palju ei saada, siiski maksab teda hoolega koguda, sest puutuhk on kaaliga, wõrworhapuga ja teiste taimetoidustega hää rammu heinamaadele. Üks põllu-meest jutustab, et tal tüft kuiwa heinamaad olnud, kus heinasfaat ista wähemaks jäänud. Lehelised kuitwanawad

ja purunenud kogumise ajal ära, nõnda, et heinasfaat pool koormat wõi 20 leistikat ja weel wähemgi wafamaast olnud, sellepärast wõtnud ta nõuaks rammutama hakata. Aga millega rammutada? Lauda sõnnikut olnud wähe ja kunstsõnnikut osta ei olla wõimalik olnud. Tulnud meelde, et tal tuhta olnud kogutud, ja see olla ju kuulu järele hää heinamaa wägi. Waja katsuda. Olnud parajasti te-wadene aeg, lumi olnud ära sulanud, maa aga alles külmetanud. Peremees mõõtnud lahjast heinamaast 2 wafamaad välja, lastnud sambla, mida ista lahja heina-maa pääl leidub, ära äestada, külinud siis kaks wafa-maale 5 watta tuhta päale ja äestanud sisse. Järeldus olnud hää. Kõhi hakanud waremalt kaswama kui tõrwal olewa wäetamata heinamaa pääl, olnud pikem ja paks-em ning ta parem — walge ristithein ja muud. Saat olnud üle 2 wafamaa 3 koormat, kuna enne kõigeparemal ajal poolteist koormat saadud. Seega siis saats wafamaast kolm-weerand koormat, wõi raha päale arwatud 3 rbl. roh-tem. Selle eest maksab küll tuhta koguda ja heinamaa wäetamisest tarwitada.

Seda ja teist.

Setu lootus toises ilmas. Setu tuleb tuppa ja kutsub mind potisid ja täidast ostma. Ma ütlesin: „Täna on pühapäew, sul ei sünni laubelda ja kas tead, tubu pühapäewa rifujad lähwad?“ — Setu kostis: „Aus herr, milles mä noh ei tiija — wet läawäh põrgu.“ Kust ja seda tead! — „Aa — mä ollis maasterah kirikus Pet-sora ligih, sääl kuuli kui kirikherr pütäh (kantslis) jutust pidih.“ Ma ütlesin: „Setu, küll on seal walus põrgu tules põleda.“ Setu ütles: „Aa — ta miä noh sä pel-gäd — mul oo täutä müümine selge, wet turäh põrguh är tiidwä, nä panwa mu põrguh tõrtsimiestele tuuma tõrwa müüma, nii oo jälgih paremb elo — mul sääl kah kui tööfil hullal oo.“ — See oli setu lootus pärast surma.

R-a.

Me elu on ju wõitluswäli
Ja ootab oma sõjameest,
Ei astu sõber ega weli
Siin wõitlusele sinu eest.

P. Jakobson.

Wõtku ühtlus waimud sõita,
Armastuses ühte heita,
Andku elu unistel!
Tugewaid meil olgu palju
Ja kui liikumata kalju
Olgu tormis meie meel.

R. A. S.

Kui tuleb hõistel kewade,
Toob ühes uue haljuse,
Stis maal, mis küntud enne lund,
On suurem elustuse sund.

Jakob Tamm.

Kõik mõõda lääh: walu, rõõm ja õnn,
Sa mine ilmast mõõda ka, — ta tühi on.

V. Koidula.

Kaljaks.

Tark toapois. Herra: „Kuhu siis mu kiri on jäänud? Adressi polnud ju weel pääl.“ Toapois: „Ma arwasin, et herra ei taha, et ma tean, kuhu kiri läheb; ma wiisin ta sellepärast posti pääle.“

Kasarmus. Alamohwitser (nekrutile ratsutamise-harjutusel): „Poijs, sa weered ju hobuse seljas ringi nagu wõi palawa kartuli pääl!“

Kõhtus. „Mitspärašt wõtsite omal wõera nime?“ „Jah, waadake, mina leidfin 100 nimetaardi ja ei tahtnud neid ilma tarwitamata ära wisata.“

Lapsesuu. Ema (tüttele): „Eiisa, kas sinul ei ole häbi? Ma tinkišin sulle jõuluts niipalju asju ja sina oled ifta sõnakuulmata!“ Eiisa: „Oh, ema! Kas ma enne jõulut nende kingituste pärast küllalt sõnakuulelik ei pidanud olema?“

Tagasiwaade läinud aasta pääle.

Kui meie aasta sündmuste pääle 1907 aasta juuli kuust kuni 1908 aasta juuli kuuni tagasi waatame, siis wõime küll tunnistada, et läinud aasta meie wäitese todu-maale täiesti rahulik oli. Eõjaseadus ei ole nende ribad kirjutamise ajal küll weel Baltimaadelt kadunud, aga loo-detakse kindlasti, et see enne 1908 aasta lõppu kaob.

Tähtsamateks meie maa sündmusteks tuleb küll kol-mandama wolikogu walimist nimetada, kus

Tubaku wabrik

kõige suurem wabrik Moskwas,

soowitab omašt tubaku ladušt

Cartus, Suurel turul Nr. 12,

oma Wenemaal kõige rohkem nõutawaid paberossa

Дюмесь

10 tükki 6 kop., 25 tükki 15 kop.,

Шутка

20 tükki 6 kop.,

hääduše poolest paremad kui mõne tõise wabriku

10 tükki 6 kop. paberos,

ja tubakut

Турецкий ja Сухумский

ferge hää maitsega, $\frac{1}{4}$ naela 40 kop., $\frac{1}{8}$ naela

20 kop. ja $\frac{1}{4}$ naela 28 kop., $\frac{1}{8}$ naela 14 kop.,

ning III. sorti tubakut

Янтарь

üisna ferge maitsega,

teist selle hinnalist nii hääd tubakut ei ole.

➤ Jällemüüjatele odawad hinnad. ➤

Eilwimaa Gesti- ja Läti talurahwa saadituls talutoha-omanit Schulzenberg Tartu maafonnast ja Gesti-maa talurahwa saadituls wallatirjutaja Terras sai. Mõlemad on Edu-erakonna mehed. Walimistel ei saadud mitte sarnast tihutusetööd teha, kui esimese ja teise wolikogu walimiste ajal.

Talinna linnal oli auu 1908 aasta kewadel ja suwel kõrgeid külalisi wastu wõtta. Kõige esiteks käis

säl Rootsi kuningas, siis Inglise kuningas ja Prantsuse wabariigi esimees wõerfil. Meie Keisri Herra wõttis neid merel wastu. Pidustused olivad hiilgawad ja suurepäralsed ning nad jääwad kauaks ajaks Tallinlastele meelde.

Inglise kuninga ja Prantsu presidenti külastäitudele tahetaks mõnelt poolt poliitilist wärwi anda, teiselt arwataks aga jälle, et need walitsejate wahelised külastäitugud on. Rootsi kuningas sõitis aga oma wenna pulma Peterburisse, kes ühe Wene suurvürstinna kosis. Inglise-

Pihwa kaubapank.

Põhjuskapital . . 1,250,000 rbl. — kop.
 Tagatwara kapital 298,604 „ 28 „

Abipangad:

Jurjewi

suure turu ääres, Brocki majas,
 Pärnus, Ostrowis ja Windawis
 ning

Kommissionärid Narwas
 ja Porhowis.

ja Prantsuse riigi walitsejate külastäitugud tohitiwad küll ka Europa rahu pandiks olla.

Gesti elus oleti tähtsaid sündmusi ei ole olnud. Seltsielu edeneb iseäranis Tartus ja Tallinnas jõudsasti. Wanemuisel olivad mõned seltsidused einelaua pärast. Kirja- teele- ja tarfuse asjades peeti kongressi, esimese üle Lapal, tubu Tartu ja Tallinna mehed kofu tuliwad, tarfusetongressi aga Pärnus. Keele- täsimus ei ole aga weelgi kindlasti otsustatud, ja see tuleb „Kirjanduse seltsis“ uuesti läbitaalumise alla. Kars-

Joh. Eschscholtz

Tartus,

Uueturu nultsias nr. 10.

Kuld- ja hõbe asjade magasin ja töökoda.

Suur ladu

kuld- ja hõbe-asju, laua nõuupid j. n. e.

Melchior, Alfenide ja Alpakka asju.

Kuldamise ja hõbetamise töökoda.

Wappide, kroonide, nõõpide, monogrammide, kontremarkide, medallide, auutähtede j. n. e.

pressimine ükssikult ja hulga wiisil.

Kuld ja hõbe kihiluse ja laulatuse sõrmussid.

Tellimised toimetatakse puhtalt ja maitserikkalt

Ostan kulda ja hõbedat päewaturgi järele.

Piksewardat kulla otsaga 5 rbl. ja kallim.

Suur ladu kallid kiwa,

loomulikkusid ja järestehitud.

kuse asjus nähti läinud aastal suurema elamusega töötama kui enne, kuid siin on raste ja laialine tööpõld, kus wahelst aastatümnete jookkul mõju võib märgata.

Tähtsaid Eesti tegelasi ei ole surma läbi selle aja sees lahkunud. Nimetada eht mõiks Eesti „Käsitöölise“ esimest toimetajat praua Linda Baldricki, kes 3. mail suri ja 11. mail suure rahwa osawõtmise all Maarja kiriku surnuaiale maha maeti.

Surma läbi lahkus 7. aprillil 1907 üts Baltimaa Sassa tegelastest Dr. Aleksander von Dettingen

A. Danziger, Riias.

Esimene ja õige auruõuuga wärwimise

keemikalik pesemise koda.

Õige suurem sellesarnane asutus Wenemaal
Ainus töö wastuwõtmise koht Tartus

Eduard Friedrich'i juures

Riia- ja Uueturu-nultsa nurga peal, Ehuni mäe all,
ja Raatuse nult. № 16.

Kõiklused willed ja poolwilled kangad saawad wastu wõetud:

Wärwimiseks eht wastupidawate wärwidega, ilma et riide headus rikutud saaks.

Wanutamiseks, mille läbi mitte paksult koetud kangad paksuks ja lõngad willa pääl kinni koetud saawad.

Pressimiseks ja dekateerimiseks, mille läbi kangas sirgeteks tõmmatud ja läikiwaks tehtud saab, nõnda et riie tandes ennast enam koku ei tõmba ja karwasets ei lähe.

Ka wõiwad kõik riided kunstiliselt wiisil wihmakind. lats tehtud saada.

Auus ja korralik talitus!

Wõimalikult odawad hinnad!

Eduard Friedrich,

Riia- ja Uueturu nult. nurgal № 2 ja Raatuse nult. № 16.

endine Liwimaa maamarischall ja tsiiwil-tuberner. Tema ametis oleku ajal, seitsemekümne ja kahesakümnete aastate ümber, on ta Eesti rahwa kasuks nii mõndagi kasulikkuseadust wälja antud.

Wenemaa sündmustest oleks õige päält nimetada, et ta siin täärw rahwa meeleolu wailfets, peaaegu rahuliseks on jäänud. Kuritööd ja riisumisi tuleb harwem ette, kui aastal enne seda. Suurtest protsessidest Peterburis tõmbas iseäranis „Wiburi protsess“ enese pääle maailma tähele panemist. Siin mõisteti hull koetu.

Karl Hackenschmidt'i auruga wärwimise wabrik

Tartus, Laatsareti nultsäs nr. 1 kunni 7.

Wabrik on asutatud 69 aasta eest.

Ministertumil suur hõbe auruga.

Toimetab

Kraasimist

näüb uue suure korraliku ja täieliku sisseseadmise läbi, nii et igaüks warsti lorda saab ja mitte tühjalt tagasi sõita ei pruugi.

Retramise wabrik

on väljaproovitud kõige paremate, uemate leiduste järele walmistatud masinatega sisseseatud, nõnda et võimalik on kõige peenemaid ja kõige jämedamaid ühetoolisi lõngasid ledrata. Korutamist toimetatakse 2, 3, 4, 5 ja 6 keeruliseks.

sealuseid, kes üleskutsute alla oliwad kirjutanud, kolmeks tuuks wangi. Raebuseolused, pääle sotsialdemokratlaste, kaebaswad weel senatisse edasi, aga sealgi linnitati kohtuotsus, nii et süüdlased mai kuul juba aega ära läkswad istuma. Meie saadik, hra cand. J. Lönissoon, wiibis kahe teise wiiburianlastega — Moskwa professoridega — Tartu wangimajas. R. Hellat istus oma aja Peterburis ära. Augusti kuul saiwad nad lahti.

Eiis oli weel teise wolikogu sotsialdemokratliste liigete protsess Peterburis, keda mäsunduus süüdistati. Nende karistus oli muidugi teada palju tangem.

Karl Hackenschmidt

Tartus, Laatsareti nultsäs nr. 1 kunni 7.

Rudumise wabrik

Loob riidet 1 kunni 3 arshinat laia ja igat kirja ja moodi. Suured rätitud kootakse igas laiuses ilma kehtõmbluseta.

Wanutamise

sünnib auruwäl igajuguste kangaste ja rätitud juures kõige paremal wiisil, ning on võimalik toodud töösid weel jelsamal päewal kätte saada.

Willased ja poolwillased riided,

loodootud ja poeriided, saawad täkkides wõi ka terwest kõige ilusamate wärwidega korralikult wärwitud ja dekateeritud, nõnda et nendesje wihamaplettisid ei tehti ja läik mitte ei kao. Siidised ja poolsiidised fleidid, rätitud ja pitsid ei saa mitte üksnes kõige ilusamate wärwidega wärwitud, waid saawad ka kunstiteel rohtudega pestud ja ilutõds korrapäraselt kaunistatud.

Terwete palitoode ja uniwormide wärwimist.

toimetatakse nii, et nad pärast mingil moodul märja wõi kuiva läbi ennast kofu tõmmata ei saa.

Lahtiseid willu, willast lõnga

wärwin kõigis wärwides eht ja igas karwas, nõnda kui neid pöranda-riieteks, woobitekkideks, jaanti- ja wantritekkideks tarwis läheb.

Riiete trükkimist

willaste, poolwillaste ja siidirätitud pääle toimetan kõige uuemate ja ilusamate kirjadega.

Linaise riide wärwimist ja trükkimist

kardinate ja kangaste pääle, finise põhjaga, toimetan nii, et nad jugugi ei pleegi.

Küüdsed hinnad on endisest hindadest odawamad.

Ka Port-Arthuri „kangelaste“ protsess tõmbas ilma tähelepanekut enese pääle. Port-Arthuri kaitseja kindral Stössel mõisteti sõjakobtu poolt surma, mis aga kõigefõrgemalt poolt 10 aastaseks kindluse wangis, tuseks ümber muudeti.

Soomemaal awaldas maapäew, kus sotsialdemokratlastel enamus oli, senatile umbusaldust, mille tagajärjeks maapäewa labtilassmine 6. aprillil (uue kalendri järele) tuli. Uus maapäew astus 1. augustil (uue kalendri järele) jälle kofu.

Õhimesed auhinab: Mitmed kuld- ja hõbe auurahad.

C. V. Jesta, Tartus,

Maarja nultsja N 21/23, wastu Eesti kirikuaida.

Kiviraidumise, graniti- ja marmorikauba wabrik,
walgewase- ja ranawalamise wabrik.

Suur lukusepa töökoda.
Haankiwide ja mälestuse sammaste
walmistamine kõigist pruugitawatest
marmori ja graniti seltsidest.
Graveerimised ja pääskirjad
walmistatakse kõige kiwiseltside ja
metallide sisse.

Saunaristid

mitmesugusest rauast.

Wannikud metallist, aiapingid ja
raust aidasid kõige odawama hinna eest.

Tellitud tööd joonistuste järele saawad
korralikult ja ruttu tehtud.

Wäljamaa sündmustest olgu nimetada, et 20. jaanuaril Portugalia kuningas revolutsionäride poolt ära tapeti. Riigi pööret ei suutnud see aga tuua. — Persias olivad rehtutud ajad ja schahist antud konstitutsion läks mässu läbi jällegi kaduma. Riigiwalisuse sõjamehed (kasakad) lastiwad isegi parlamendi maja suuretükidega. Praegu, see on juuli tuu lõpul 1908, ei walitse Pärsias weel rahu, waid mäss kestab oma soodu edasi, sest et üks osa rahwast, nende eesotsas waimulitud, täielikku konstitutsioni nõuawad. Ka schahi tahetaks troonilt lükata. —

Emald Freymuth

Tartus,

Kühn'i nultsja nr. 1,

soowitab linast-, poollinast-, buldani-,
kalliko- ja rootsiriidet ning kõigeparemat

möldre work-riiet.

M. Paul,

Tartus, Losi ja Jaani nultsja nurga pääl,

würtsikauba ja weinikauplus

Louis Lundmann & Ko. weiniladust, Riiaist.

Kõikfugu maindasju.

Kristall-, wajanks- ja portselankaupa.

Sigarid, paberosi, suitsetamise ja ninatubakat.

Raamatukõitmise pappi.

Peenikesti ja lihtsaid wajanks- ja kristall asju üüratakse igats
juhtumiseks. **Kohwi põletamine.** Kõigeparemat sorti

põletatud ja jahwatatud kohwi toosides 60 kuni 95 kop. nael on ilka
wärskelt saada. Toores kohwi mitmesuguse hinnaga. Puhtad head
figorid, jämedaks kui ka peenikesteks jahwatatud.

Vinnaste kohwi ja tammetero kohwi.

Sai VII. Liwimaa käsitöönäitusel selle eest hõbe auuraha.

Türgimaal saiwad noor-türklased hälitfelt wõimu oma
tätte, mille tagajärjel sultan juuli kuul õige täieliku
konstitutsioni andis. Maa ei ole weelgi rahulik, sest
ta sääl kuulutse ühe osa „nuendajate“ poolt „wabariigi“
mõtteid, mis Türgimaal muidugi wist mitte tõeks teha ei
suudeta. — Aasta alausel (1908) oli kõmu kuulda, et
Põhja-Amerika ühendatud riikide jaapani
wahel sõda tulewat. Teatavasti takistatiwad ühisriigid
jaapanlaste fliserändamist Amerikasse, mis japanis paksu
werd sünnitas. Mõned läremeesed ajalehed mõlemates

Tartus, Kaubahoowis nr. 26.

G. Günther'i

enne Martin Bökler'i

wärwi pood

Tallinnas ja Wiljandis,

Tartus, Kaubahoowis Nr. 6,

müüb tingimata kõige odawama hinnaga kõitsugu hääd lõnga ja kanga wärwifid, seebikivi, willa kraasid ja suulaid Steiermarki terase wikatid. Maalidri wärwifid kuniwalt ja aururammuga õliga derutud. Wärnitjad, lakki, liimi ja pintselsid. Seina- ja katusepappi wabriku hinnaga.

Tartus, Kaubahoowis nr. 26.

Öllewabrik „Gambrius“.

Tartus, Emajõe uulitsas nr. 12, 13, 14,

esimeses linnajans.

Selle wabriku omanik **Julie Delchlägel**, soowitab kõrgeste auustatud ostjatele oma wabrikus walmistatud õlut, mis täieste hää on, nagu:

Pilseneri õlut (heledat),**Kloostri õlut** (tumedat),**Laageri õlut** (heledat),**Porterit ja mõdu.**

Tellimised saawad wastuwõetud ülewalt nimetatud wabrikus kui ka hr. **M. Pauli kaupluses, Jaani uulitsas nr. 18** Raatuse tagant.

riigides soowiswad kohe sõda, mis aga senini ikka tulemata on. Suur ühiskriitide laewastik sõitis küll merele, aga ta tegi wististe ainult külastäisust Aasia randa ja Siilipini saartele.

Rahu aated näitse ikka rohkem ja rohkem poolehoidjaid leidma. Nii ssemist kui wälimise tülisid tahetakse peaaegu igal pool rahulisel teel ja werewalamiseta lõpetada, niipalju kui see iganeš korta läheb.

Ka meil wälke rahwate peab rahu teel kosuma ja kaewama. Wiha ja waen, mis paari aastat eest rahwate ja

Eduard Friedrich

Tartus, Riia uulitsas nr. 2, Thuni mäe all.

Suur ladu

Õmblusmasinaid koorelahutajaid, deksimal- ja laaukaalusid, tulepriitfide j. n. e. j. n. e.

Kõige parem ostekoht! kõige odawamad hinnad.

Karl Krug,

Tartus, Promenadi uulitsas Nr. 9.

Kuld- ja hõbeasjade magasin ja töökoda.

Suur ladu kuld- ja hõbeasju, nagu laua nõusid, kihluse- ja laulatuse sõrmused ja kõrwarõngasid ja n. e.

Melchior- ja Alferide asju.

Tellimised toimetatakse puhtalt ja maitserikkalt.

Warsawi ladu

B. Genss Tartus,

Kühni- ja Poe-uulitsa nurga peal,

Sturm'i apteeki wastu.

Suurel ja wäikelel wiisil müüdawa ilu-, moe-, terake asjade ja kirjutus materjalide ladu wabriku hinna eest. Säälsamas on saada kõitsugu peenikejed nahkkindad, ka suur siipide ja triikpese wäljawalik, ka Men ja Edlich'i kuulus pesu odawa hinna eest.

rahwalihide wahel walitses, on peaaegu lämbunud ja kõit mahuwad rahulitult üksteise sõrmal töötama, isamaa iluks ja õnneks. Lehwigu täieline rahulipp kaua, kaua üle koudumaa!

— t.

Raljaaks.

Halb troost. Rosilane: „Raha ei ole mul, preili Laura — minu mõistus on minu warandus!“ — Laura: „Trööstige endid — waeus ei anna häbeneda.“

Kullane auuraha 1908.

Suur hõbe auuraha 1908.

H. Berg

Tartus, Promenadi nultsas nr. 3.

Gummitemplite wabrik.

Ametikohtade, wallawalitsuste ja kõigi teiste asutuste jaoks valmistatakse gummitemplisid igas suuruses mitmesuguse kirjamise järel.

Tõbb on piinlikult puhas, hinnad kõige odavamad.

Graveerimise ja kullaleppa töötuba

täidab ruttu ja puhtali kõiki tellimisi parajate hindadega.

Kodu koetud

riiete kauplus,

Tartus, Mueturu uul. № 13,

oovitab omaist suurest ladust suures wäljawalikus kõige uuemates muksrites ühe- ja kahefordsest lõngast meeste- ja naesterahwa riidet. Riie on hästi willast valmistatud, kestab kandmises kaua ja praeguse kallil aja kohta on hinnad kõige odavamad.

G. F. Schmidt'i asemel M. Teng.

Sõnast kinni. Mamma (wäikesele Hansule, kes suppi ei taha süia): „Nii mõnigi waene laps oleks rõõmus, kui tal ainult pool sellest supist oleks!“ — Hansuke: „Mina ka!“

Kindel märk. Proua: „Anna, kas noor herra veel foolist kodus ei ole?“ — Anna: „On küll, proua; näinud ma teda küll pole, aga praegu puges taks kapi alla.“

Печат. разр. полицією. Юрьевъ, 26 ноября 1908.

Trükitud H. Laakmanni kulu- ja kirjadega. — Tartus 1908.

P. N. Besnosow.

Suur

wärtsi- ja wiinakaupluse ladu,

asutatud 1867 aastal,

Durjewis, Hotel Londoni majas,

Barilai platsi juures.

Suures ja weikeses walikus.

Suur wäljawalik: Suhkrut, kohwi, theed, sinepit, wärtsi, loorberi lehti, loorberi marju, salpetrit, pesusoodat, maarjajääd, süügi soodat j. n. e.

Sahu kumlatest Saratowi ja Oduna-Benemaa wesiidelt. Riisi, manna, krupid, stearin- ja palm-tünnlaid, seepisid, prowants-, puu- ja põletus õli ja wafelliini tehnikat ja rohu jauks.

Wendade Nobel'ite ladust

1. petrolenni ja 1. masina õli.

Suur ladu Hispania ja Portugalia weinisid wendade Hesselink & Co. Arnheim ja Xerez de la Frontera.

Wäljawalik

koisuga tubatu, sigari ja papperoosi sortiteid.

Mahorka ja Watun lõigatud ja pressitud

j. n. e., j. n. e.

H. Lillemann,

enne Ed. Kinnastik

Kella=kauplus

parandus-töötuba,

Tartus, Promenadi uul. № 11.

Suur ladu kõiksugu
tasku-, seinas- ja
laua-kellad,
iseäranis laialt tuntud
Omega, Boreli ja

Unioni prätšifoni
anker - nurgid.

Wastutus korraliku ja
rätulise paranduse tööde
eest kõiges nurgari-
tööstuses.

